

Bruxelles, 29. svibnja 2020.
(OR. en)

8412/20

**Međuinstitucijski predmet:
2020/0100 (COD)**

ECOFIN 415
CLIMA 104
REGIO 138
FIN 328
ENV 319
ENER 189
COMPET 252
CADREFIN 108
CODEC 440

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije,
potpisao g. Jordi AYET PUIGARNAU, direktor

Datum primitka: 28. svibnja 2020.

Za: g. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije

---

Br. dok. Kom.: COM(2020) 453 final

Predmet: Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o instrumentu
za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu
tranziciju

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2020) 453 final.

Priloženo: COM(2020) 453 final

Bruxelles, 28.5.2020.
COM(2020) 453 final

2020/0100 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o instrumentu za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju

{SWD(2020) 92 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

Komisija je 11. prosinca 2019. donijela Komunikaciju o europskom zelenom planu u kojoj je izložila okvirni plan nove politike rasta za Europu. Ta nova politika rasta temelji se na ambicioznim ciljevima u području klime i okoliša te na participativnim postupcima koji povezuju građane, gradove i regije u borbi protiv klimatskih promjena i zaštiti okoliša. U skladu s ciljem postizanja klimatske neutralnosti EU-a do 2050. na djelotvoran i pravedan način, u europskom zelenom planu najavljen je mehanizam za pravednu tranziciju kako bi se osigurala sredstva za rješavanje problema klimatskih promjena, a da se pritom nikoga ne zapostavi. Najranjivije regije i osobe najizloženije su štetnim učincima klimatskih promjena i uništavanja okoliša. Istovremeno, upravljanje tranzicijom zahtijeva znatne strukturne promjene. Te će promjene na različite načine utjecati na građane i radnike, a ne počinju sve države članice, regije i gradovi tranziciju s istog polazišta niti imaju jednake kapacitete za odgovor.

Kako je detaljnije opisano u Komunikaciji o Planu ulaganja za europski zeleni plan¹, donesenoj 14. siječnja 2020., mehanizam za pravednu tranziciju usmjerit će se na regije i sektore koji su najteže pogođeni tranzicijom s obzirom na njihovu ovisnost o fosilnim gorivima, uključujući ugljen, treset i naftni škriljavac ili industrijskim procesima s visokim emisijama stakleničkih plinova te koji imaju manje kapaciteta za suočavanje s izazovima tranzicije. Mehanizam za pravednu tranziciju sastoji se od tri stupa: Fonda za pravednu tranziciju koji se provodi u okviru podijeljenog upravljanja, posebnog programa za pravednu tranziciju u okviru programa InvestEU i instrumenta za kreditiranje u javnom sektoru za mobilizaciju dodatnih ulaganja u predmetne regije.

Komisija je 14. siječnja 2020. donijela prijedlog o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju². Njime se posebno utvrđuju sadržaj i područje primjene Fonda te pravila koja se primjenjuju pri njegovoj provedbi. Teritorijalni planovi za pravednu tranziciju ključni su za programiranje i provedbu Fonda; u njima treba utvrditi ključne korake i vremenski okvir postupka tranzicije te područja koja su najteže pogođena tranzicijom prema klimatski neutralnom gospodarstvu.

Prilog I. Prijedlogu o Fondu za pravednu tranziciju sadržava i metodologiju koja će se primjenjivati za izračun udjela dodijeljenih sredstava država članica u okviru Fonda.

Područje primjene i cilj prijedloga

Instrument za kreditiranje u javnom sektoru iz ovog prijedloga čini treći stup mehanizma za pravednu tranziciju. Njime će se podupirati javna ulaganja uz povlaštene uvjete kreditiranja. Od tih će ulaganja ostvarivati korist područja koja su najteže pogođena klimatskom tranzicijom, kako su utvrđena u teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju za potrebe Fonda za pravednu tranziciju.

Taj će se instrument sastojati od komponente bespovratnih sredstava i komponente zajma. Bespovratnim sredstvima koja se financiraju iz proračuna EU-a iz namjenskih prihoda i proračunskih sredstava smanjit će se financijsko opterećenje za korisnike koje proizlazi iz otplate zajma koji će osigurati partner u financiranju. Iako je komponenta bespovratnih sredstava u iznosu od 1,525 milijardi EUR namijenjena provedbi s Europskom investicijskom bankom (EIB) koja je partner u financiranju s 10 milijardi EUR, predviđena je mogućnost suradnje s drugim partnerima u financiranju kako bi se s vremenom istražili drugi načini

---

¹ COM(2020) 21 final.

² COM(2020) 22 final.

suradnje, posebno u slučaju mogućeg budućeg povećanja sredstava Unije, ili ako se pojave posebni izazovi u provedbi. S doprinosom od 1,525 milijardi EUR za komponentu bespovratnih sredstava iz potpore Unije i zajmovima EIB-a u iznosu od 10 milijardi EUR iz vlastitih sredstava, cilj je instrumenta za kreditiranje u javnom sektoru mobilizirati javna ulaganja između 25 i 30 milijardi EUR u razdoblju 2021.–2027. Međutim, javna tijela u slabije razvijenim regijama obično imaju niži kapacitet za javna ulaganja. Stoga bi stope bespovratnih sredstava za projekte koje promiču takvi subjekti trebale biti relativno više, ali ne bi trebale premašivati 20 % zajma (tj. najviše za 5 postotnih bodova). Slabije razvijene regije su regije u kojima je BDP po stanovniku manji od 75 % prosječnog BDP-a država EU-27, kako je definirano u pravilima kohezijske politike.

U programu rada za instrument utvrdit će se kriteriji za odabir projekata i određivanje prioriteta ako potražnja premašuje sredstva za financiranje dodijeljena na nacionalnoj razini. Ti kriteriji mogu biti detaljnije opisani u pozivu na podnošenje prijedloga. U kriterijima će se uzeti u obzir doprinos projekta ciljevima utvrđenima u teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju, općem cilju promicanja regionalne i teritorijalne konvergencije i doprinos bespovratnih sredstava održivosti projekata. Prednost bi trebalo dati projektima koji izravno pridonose klimatskoj tranziciji. Kriteriji mogu uključivati i načelo „energetska učinkovitost na prvom mjestu”, kako je definirano u Uredbi o upravljanju energetsom unijom³, te odražavati načela i smjernice iz odjeljka 4.2. Komunikacije o Planu ulaganja za europski zeleni plan.

Potpota u okviru instrumenta dostupna je samo državama članicama s najmanje jednim teritorijalnim planom za pravednu tranziciju uspostavljenim u skladu s člankom 7. Uredbe [Uredba o FPT-u] koji je Komisija odobrila kao dio programa ili izmjenu programa. Kako bi se osigurao pristup instrumentu, komponenta bespovratnih sredstava bit će dostupna prihvatljivim projektima u državama članicama putem dodjela namjenskih sredstava na nacionalnoj razini koje se moraju poštovati tijekom prve faze (izraženih kao udio u ukupno raspoloživom proračunu instrumenta). Ti nacionalni udjeli odredit će se na temelju metodologije dodjele iz Priloga I. Uredbi [Uredba o FPT-u].

Međutim, kako bi se taj cilj uskladio s potrebom da se optimizira gospodarski učinak instrumenta i njegova provedba, te bi iznose dodijeljene državama članicama trebalo predvidjeti samo do 31. prosinca 2024. Nakon tog datuma preostala sredstva Unije za potporu komponenti bespovratnih sredstava u okviru instrumenta bit će dostupna bez unaprijed dodijeljenih nacionalnih udjela, i to na natjecateljskoj osnovi na razini Unije. Komisija i EIB pobrinut će se da se raspodjelom među državama članicama u posljednje tri godine razdoblja 2021.–2027. osigura predvidljivost za ulaganja te slijedi pristup koji se temelji na potrebama i regionalnoj konvergenciji.

Instrumentom će se pružati potpora javnim subjektima i obuhvatiti širok raspon ulaganja, pod uvjetom da ta ulaganja pridonose ispunjavanju razvojnih potreba koje proizlaze iz izazova povezanih s tranzicijom na klimatski neutralno gospodarstvo, kako je opisano u teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju. Pri osmišljavanju tih ulaganja uzet će se u obzir pristupačnost za osobe s invaliditetom, u skladu s Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom.

---

³ Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetsom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).

Instrumentom će se podupirati ulaganja kojima se ne ostvaruju dostatni prihodi i koja bez elementa bespovratnih sredstava ne bi mogla dobiti financijsku potporu te na taj način subjektima javnog sektora osigurati dodatna sredstva potrebna za suočavanje sa socijalnim, gospodarskim i okolišnim izazovima koji proizlaze iz klimatske tranzicije. Tako će se tim javnim subjektima, koji će koristiti više javnih sredstava, omogućiti da postanu otporniji na buduće simetrične i asimetrične šokove, uključujući katastrofe.

Osim toga, sredstva su namijenjena za savjetodavnu potporu u cilju promicanja pripreme, razvoja i provedbe prihvatljivih projekata.

Komplementarnost s prvim i drugim stupom mehanizma za pravednu tranziciju

Opseg potpore Fonda za pravednu tranziciju (prvi stup mehanizma za pravednu tranziciju) ograničen je na ulaganja kojima se ublažavaju socijalni i gospodarski troškovi klimatske tranzicije za utvrđena područja. Fond je usmjeren je na gospodarsku diversifikaciju tih područja i prekvalifikaciju radnika, pomoć pri traženju posla i uključivanje na tržište rada, prvenstveno u obliku bespovratnih sredstava. Drugim i trećim stupom mehanizma za pravednu tranziciju moći će se poduprijeti širi raspon ulaganja iz sektorske i geografske perspektive kako bi se ojačala djelovanja i ciljevi Fonda za pravednu tranziciju. Stoga će se razvojne potrebe moći šire obuhvatiti jer će potpora donositi korist regijama koje su utvrđene u teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju.

Potpore u okviru instrumenta za kreditiranje u javnom sektoru ujedno će biti dopuna financijskim proizvodima koji se nude u okviru posebnog programa za pravednu tranziciju u okviru programa InvestEU (drugi stup mehanizma za pravednu tranziciju). Budući da se tim sustavom nastoji privući privatna ulaganja i poduprijeti javna ulaganja koja će ostvariti dovoljno prihoda da bi bila financijski održiva, instrument za kreditiranje u javnom sektoru usredotočit će se na javna ulaganja s nedostatnim prihodima, koja se ne bi mogla financirati zajmom bez komponente bespovratnih sredstava.

S obzirom na razlike među projektima, njihovim gospodarskim obilježjima i ciljanim korisnicima, intervencije u okviru triju stupova trebale bi biti komplementarne.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Djelovanje EU-a opravdano je člankom 174. prvim stavkom UFEU-a: „Unija razvija i provodi aktivnosti koje vode jačanju njezine ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije. Unija osobito nastoji smanjiti razlike u stupnju razvijenosti među različitim regijama i zaostalost regija u najnepovoljnijem položaju.”

U članku 175. trećem stavku UFEU-a predviđa se i da „ako se pokaže potreba za određenim posebnim djelovanjima izvan okvira fondova, Vijeće može jednoglasno, na prijedlog Komisije i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom, Gospodarskim i socijalnim odborom te Odborom regija, odlučiti o takvim djelovanjima, ne dovodeći pritom u pitanje mjere donesene u okviru drugih politika Unije.”

Potpore Unije temelji se na članku 322. stavku 1. UFEU-a: „Europski parlament i Vijeće, odlučujući u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom i nakon savjetovanja s Revizorskim sudom, uredbama donose: (a) financijska pravila kojima se pobliže određuje postupak koji treba usvojiti za utvrđivanje i izvršenje proračuna te za prikazivanje i reviziju računa; (b) pravila kojima se predviđa provjera odgovornosti financijskih izvršitelja, osobito dužnosnika za ovjeravanje i računovodstvenih službenika.”

- **Supsidijarnost i proporcionalnost**

Zbog razmjera izazova tranzicije prema klimatski neutralnom gospodarstvu na koje će se odgovoriti mehanizmom za pravednu tranziciju potrebno je djelovanje EU-a. Izazovi povezani s tranzicijom takvih su dimenzija i razmjera da obuhvaćaju cijeli EU te se na njih može učinkovitije odgovoriti na razini EU-a.

Javnim subjektima trebalo bi pružiti potporu u obliku bespovratnih sredstava i tako povećati njihov kapacitet za pristup financiranju kako bi se provela ulaganja kojima se ne ostvaruju dostatni prihodi.

Pružanjem te potpore na razini EU-a, izravnim upravljanjem, osigurava se jednak pristup javnih subjekata iz svih država članica u korist područja koja su najteže pogođena klimatskom tranzicijom, kako su utvrđena u teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju. Zajedno sa zajmom EIB-a, komponenta bespovratnih sredstava tog instrumenta povećava privlačnost dotičnih ulaganja za druge izvore financiranja ili institucije.

Nadalje, instrument je u skladu je s načelom proporcionalnosti jer su privremeno osigurani nacionalni udjeli i diferencirane razine potpore u obliku bespovratnih sredstava ovisno o stupnju razvoja predmetnog područja.

- **Odabir instrumenta**

U skladu s redovnim zakonodavnim postupkom kako je predviđeno člankom 175. trećim stavkom Ugovora, izbor instrumenta je uredba Europskog parlamenta i Vijeća.

3. PROCJENA UČINKA I SAVJETOVANJE S DIONICIMA

- **Savjetovanje s dionicima**

Komisija je u svibnju i lipnju 2018. donijela prijedloge za dugoročni proračun za razdoblje nakon 2020. i za sljedeću generaciju programa i fondova. Kao sastavni dio tog procesa Komisija je provela niz javnih savjetovanja o glavnim programima potrošnje kako bi prikupila stajališta svih zainteresiranih strana o tome kako u potpunosti iskoristiti svaki euro iz proračuna EU-a.

Javno savjetovanje o dugoročnom proračunu EU-a u području kohezije održano je od 10. siječnja 2018. do 9. ožujka 2018. te je zaprimljeno 4 395 odgovora. 85 % ispitanika smatra da je tranzicija prema niskougljičnom i kružnom gospodarstvu uz osiguravanje zaštite okoliša i otpornosti na klimatske promjene važno pitanje. Međutim, samo 42 % ispitanika smatra da je to pitanje na odgovarajući način riješeno postojećim programima/fondovima.

U kontekstu pregovora o dugoročnom proračunu za razdoblje nakon 2020. Europski parlament je u svojoj rezoluciji od 14. studenoga 2018. pozvao na uvođenje posebnih sredstava (4,8 milijardi EUR) za novi „fond za pravednu energetska tranziciju” radi nošenja s društvenim, socioekonomskim i okolišnim učincima na radnike i zajednice na koje tranzicija s ovisnosti o ugljenu i ugljiku negativno utječe.

Taj je poziv ponovio Odbor regija, koji je izdao mišljenje⁴ o socioekonomskoj strukturalnoj promjeni u europskim rudarskim regijama, pozivajući na osiguravanje dodatnih sredstava kojima bi se pomoglo u rješavanju specifičnih potreba rudarskih regija. U tom pogledu, u mišljenju se predlaže da se dodijeli 4,8 milijardi EUR za novi „fond za pravednu energetska

---

⁴ Europski odbor regija, Mišljenje o socioekonomskoj strukturalnoj preobrazbi rudarskih regija u Europi, 136. plenarno zasjedanje, 7.–9. listopada 2019., ECON-VI/041.

tranziciju”, čiji je cilj ublažavanje učinka na okoliš te socijalnih i socioekonomskih učinaka tranzicije u tim regijama.

U svojim zaključcima od 18. listopada 2019. Europsko vijeće naglasilo je svoju odlučnost da EU i dalje predvodi socijalno poštenu i pravednu zelenu tranziciju u provedbi Pariškog sporazuma. U svojim zaključcima od 12. prosinca 2019. Europsko vijeće podržalo je i cilj postizanja klimatski neutralnog EU-a do 2050., u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma. Usto, podržalo je načelo pružanja prilagođene potpore regijama i sektorima koji su najteže pogođeni tranzicijom s pomoću mehanizma za pravednu tranziciju, uključujući Fond za pravednu tranziciju, zajedno s posebnim programom za pravednu tranziciju u okviru programa InvestEU i instrumentom za kreditiranje u javnom sektoru.

- **Procjena učinka**

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu⁵ popraćen je procjenom učinka⁶ u kojoj je potvrđen sustav ostvarenja predložen za te fondove.

U toj procjeni učinka ispitani su i problemi koje treba riješiti u okviru sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira i kohezijske politike. Potvrđena je potreba, u skladu s rezultatima javnog savjetovanja, za potporu čistoj i pravednoj energetskej tranziciji s pomoću posebnog cilja politike i odgovarajućeg mehanizma za tematsku koncentraciju (vidjeti poglavlja 2.2. i 3.2.).

Stoga je cilj mehanizma za pravednu tranziciju opravdan jer se njime nastoji osigurati pravedna energetska tranzicija ublažavanjem gospodarskih i socijalnih troškova tranzicije prema klimatski neutralnom gospodarstvu. Mehanizmom za pravednu tranziciju, u okviru trećeg stupa, podupirat će se najteže pogođena područja, svladavati razvojne izazove nastale zbog tranzicije te subjektima javnog sektora osigurati sredstva za ulaganja u projekte koji će olakšati tranziciju prema klimatskoj neutralnosti.

U procjeni učinka istaknuti su neujednačeno raspršeni učinci energetske tranzicije (vidjeti poglavlje 3.3.). Konkretno, u tom su poglavlju istaknuti problemi s kojima se suočavaju najteže pogođene regije zbog njihova oslanjanja na proizvodnju krutih goriva i velikog udjela krutih goriva u njihovoj strukturi proizvodnje električne energije. S obzirom na procjenu, opravdana je predložena koncentracija trećeg stupa mehanizma za pravednu tranziciju na najteže pogođena područja i predložena privremena dodjela nacionalnih udjela za komponentu bespovratnih sredstava u skladu s metodologijom predloženom u okviru Fonda za pravednu tranziciju.

U prethodno navedenim analizama i elementima procjene učinka podupiru se ciljevi i glavna obilježja trećeg stupa mehanizma za pravednu tranziciju.

Raspon sektora za koje se očekuje da će imati koristi od potpore ulaganjima vrlo je velik i potencijalno obuhvaća sva javna ulaganja koja su u nadležnosti javnih subjekata i koja mogu obuhvaćati, na primjer, energetske i prometne infrastrukture, mreže centraliziranog grijanja, javni prijevoz, mjere energetske učinkovitosti uključujući obnovu zgrada, ulaganja kojima se podupire tranzicija prema kružnom gospodarstvu, prenamjenu zemljišta i dekontaminaciju, kao i unapređenje vještina, prekvalifikaciju i osposobljavanje te socijalnu infrastrukturu. Aktivnosti koje se podupiru bit će utvrđene na prilagođen način, s obzirom na specifične razvojne potrebe detaljno opisane u svakom teritorijalnom planu za pravednu tranziciju.

---

⁵ COM(2018) 372 final.

⁶ SWD(2018) 282 final.

Uz ovaj prijedlog priložen je radni dokument službi u kojem se navode razlozi i obrazloženje uspostave instrumenta, zajedno s mehanizmima predviđenima za praćenje i ocjenjivanje njegovih postignuća.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Ukupni proračun predložen za komponentu bespovratnih sredstava instrumenta iznosi 1,525 milijardi EUR. Financiranje tog proračuna predviđa se uglavnom iz namjenskih prihoda u iznosu od 1,275 milijardi EUR i djelomično iz odobrenih sredstava programiranih u okviru višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2021.–2027. u iznosu od 250 milijuna EUR.

Predviđeni namjenski prihodi u iznosu od 1 milijarde EUR proizašli bi iz procijenjenog viška u izdavanju rezervacija za Europski fond za strateška ulaganja (EFSU) nakon njegove faze osnivanja, koja završava 2022. Uredbom o EFSU-u utvrđuje se da stopa rezervacija jamstva EU-a od 26 milijardi EUR iznosi 35 %, što znači da se iznos od 9,1 milijarde EUR drži u Jamstvenom fondu EFSU-a. Uspostava rezervacija programirana je u razdoblju 2015.–2020. za obveze i u razdoblju 2016.–2022. za plaćanja. Razdoblje ulaganja predviđeno Uredbom o EFSU-u za odobrenja traje do 31. prosinca 2020., a za potpisivanje ugovora koje sklapaju EIB i Europski investicijski fond (EIF) s korisnicima ili financijskim posrednicima do 31. prosinca 2022. Stopa rezervacija od 35 % utvrđena je na temelju evaluacije koju je Komisija provela u rujnu 2016., u kojoj su procijenjeni potencijalni gubici od 33,4 %. Trenutačna procjena mogućih gubitaka na temelju podataka od 31. prosinca 2019. koje su dostavili EIB i EIF niža je od tog postotka. Manji postotak rezervacija uglavnom je posljedica sljedećih okolnosti:

- ukupan iznos aktiviranja jamstva od 180,2 milijuna EUR u prve četiri godine niži je od konzervativnih pretpostavki koje se upotrebljavaju za procjenu mogućih gubitaka,
- stvarni troškovi financiranja koji su dosad bili pokriveni jamstvom EU-a niži su od očekivanih zbog povoljnih kamatnih stopa,
- izloženost valutnom riziku manja je od očekivane, uglavnom zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz EU-a.

U tom kontekstu može se predvidjeti da se 1,17 milijardi EUR rezervacija neće potrošiti jamstvom EU-a te bi se stoga predloženom instrumentu moglo dodijeliti 1 milijarda EUR. Taj se prihod planira dodjeljivati od 2023. nadalje, nakon što EIB i EIF potpišu ukupni portfelj EFSU-a i nakon što se potencijalni gubici budu mogli točnije procijeniti. U međuvremenu bi se uspostava rezervacija za jamstvo EFSU-a trebala nastaviti u skladu s prvotnim programiranjem jer se na temelju niske stope gubitaka u prve četiri godine ne može prejudicirati budući razvoj portfelja EFSU-a.

Preostali iznos od 525 milijuna EUR djelomično će se financirati iz sredstava iz proračuna Unije u iznosu od 250 milijuna EUR u tekućim cijenama. Prijedlog će se uključiti u pregovore o sljedećem VFO-u, a očekuje se da će se uključiti i u okvir sveobuhvatnog sporazuma o sljedećem VFO-u.

Konačno, prijedlog će se financirati sredstvima iz namjenskih prihoda u iznosu od 275 milijuna EUR od vraćanja iz financijskih instrumenata utvrđenih u programima navedenima u Prilogu I. ovoj Uredbi. Predloženo je i financiranje 1 milijarde EUR za rezervacije programa InvestEU s pomoću povrata iz istih financijskih instrumenata. Trenutačna procjena vraćanja sredstava iz tih financijskih instrumenata u razdoblju 2021.–2032. iznosi 2,1 milijardu EUR, u odnosu na iznos od 5,9 milijardi EUR predviđen do 31. prosinca 2020., što je dovoljno za pokrivanje potreba fonda InvestEU i instrumenta za kreditiranje u javnom sektoru.

U skladu s člankom 21. stavkom 6. i člankom 22. Financijske uredbe, u proračunskim linijama koje uključuju namjenske prihode instrumenta za kreditiranje u javnom sektoru i fonda InvestEU procijenjeni iznosi prihoda za određenu godinu koji će se dodijeliti instrumentu za kreditiranje u javnom sektoru i fondu InvestEU navode se pojedinačno u općim primjedbama uključenima u godišnji nacrt proračuna koji je predložila Komisija.

Iz financijske omotnice za komponentu bespovratnih sredstava dodijelit će se do 25 milijuna EUR namjenskih prihoda savjetodavnim službama koje će pružati potporu u pripremi i provedbi prihvatljivih projekata.

5. OSTALI DIJELOVI

• Detaljno obrazloženje posebnih odredbi prijedloga

Pravni okvir sastoji se od namjenskog prijedloga uredbe o instrumentu za kreditiranje u javnom sektoru, a usmjeren je na sljedeće značajke:

- utvrđivanje predmeta i područja primjene instrumenta;
- utvrđivanje ciljeva instrumenta;
- pojedinosti o proračunskim sredstvima i postupnom pristupu privremeno dodijeljenim udjelima namjenskih sredstava na nacionalnoj razini;
- utvrđivanje načina provedbe u okviru izravnog upravljanja;
- utvrđivanje uvjeta prihvatljivosti;
- utvrđivanje uvjeta za raskid ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava;
- određivanje oblika potpore i primjenjivih stopa bespovratnih sredstava.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o instrumentu za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 175. treći stavak i članak 322. prvi stavak,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora⁷,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija⁸,

uzimajući u obzir mišljenje Revizorskog suda,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Komisija je 11. prosinca 2019. donijela Komunikaciju o europskom zelenom planu⁹, kojom se utvrđuje plan za novu politiku rasta za Europu i postavljaju ambiciozni ciljevi za borbu protiv klimatskih promjena i zaštitu okoliša. U skladu s ciljem postizanja klimatske neutralnosti u Uniji do 2050. na djelotvoran i pravedan način, u europskom zelenom planu najavljen je mehanizam za pravednu tranziciju kako bi se osigurala sredstva za rješavanje problema klimatskih promjena, a da se pritom nikoga ne zapostavi. Najranjivije regije i osobe najviše su izložene štetnim učincima klimatskih promjena i uništavanja okoliša. Istovremeno, upravljanje tranzicijom zahtijeva znatne strukturne promjene.
- (2) Komisija je 14. siječnja 2020. donijela Komunikaciju o Planu ulaganja za europski zeleni plan¹⁰ kojom se uspostavlja mehanizam za pravednu tranziciju usmjeren na regije i sektore koji su najteže pogođeni tranzicijom s obzirom na njihovu ovisnost o fosilnim gorivima, uključujući ugljen, treset i naftni škriljavac, ili industrijskim procesima s visokim emisijama stakleničkih plinova te koji imaju manje kapaciteta za financiranje potrebnih ulaganja. Mehanizam za pravednu tranziciju sastoji se od tri stupa: Fonda za pravednu tranziciju koji se provodi u okviru podijeljenog upravljanja, posebnog programa za pravednu tranziciju u okviru programa InvestEU i instrumenta za kreditiranje u javnom sektoru za mobilizaciju dodatnih ulaganja u predmetne regije.

---

⁷ SL C , , str. .

⁸ SL C , , str. .

⁹ COM(2019) 640 final.

¹⁰ COM(2020) 21 final.

- (3) Komisija je prijedlog o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju donijela 14. siječnja 2020.¹¹ Za bolje programiranje i provedbu Fonda treba donijeti teritorijalne planove za pravednu tranziciju kojima se utvrđuju ključni koraci i vremenski okvir postupka tranzicije te utvrđuju područja koja su najteže pogođena tranzicijom prema klimatski neutralnom gospodarstvu i koja imaju manji kapacitet za suočavanje s izazovima povezanim s tranzicijom.
- (4) Trebalo bi osigurati instrument za kreditiranje u javnom sektoru („Instrument“). To je treći stup mehanizma za pravednu tranziciju, kojim se podupiru subjekti javnog sektora u njihovim ulaganjima. Takva bi ulaganja trebala ispunjavati razvojne potrebe koje proizlaze iz izazova povezanih s tranzicijom opisanih u teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju koje je donijela Komisija. Aktivnosti predviđene za potporu trebale bi biti usklađene s onima koje se podupiru u okviru drugih dvaju stupova mehanizma za pravednu tranziciju te ih nadopunjavati.
- (5) Kako bi se pojačala gospodarska diversifikacija područja na koja utječe tranzicija, Instrument bi trebao obuhvatiti širok raspon ulaganja, pod uvjetom da se njima pridonosi ispunjavanju razvojnih potreba u tranziciji prema klimatski neutralnom gospodarstvu, kako je opisano u teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju. Ulaganja kojima se pruža potpora mogu obuhvaćati energetske i prometnu infrastrukturu, mreže centraliziranog grijanja, zelenu mobilnost, pametno gospodarenje otpadom, čistu energiju i mjere energetske učinkovitosti uključujući obnovu i prenamjenu zgrada, potporu tranziciji prema kružnom gospodarstvu, prenamjenu zemljišta i dekontaminaciju, kao i unapređenje vještina, prekvalifikaciju i osposobljavanje te socijalnu infrastrukturu, uključujući socijalno stanovanje. Razvoj infrastrukture može uključivati i rješenja koja će objekte učiniti otpornijima na katastrofe. Trebalo bi dati prednost sveobuhvatnom ulagačkom pristupu, posebno za područja s većim tranzicijskim potrebama. Mogla bi se poduprijeti i ulaganja u druge sektore ako su usklađena s donesenim teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju. Instrumentom će se podupirati ulaganja kojima se ne ostvaruju dostatni prihodi i na taj način subjektima javnog sektora osigurati dodatna sredstva potrebna za rješavanje socijalnih, gospodarskih i okolišnih izazova koji proizlaze iz prilagodbe klimatskoj tranziciji. Kako bi se lakše utvrdila ulaganja s visokim pozitivnim učinkom na okoliš prihvatljiva u okviru Instrumenta, može se upotrebljavati EU-ova taksonomija okolišno održivih gospodarskih djelatnosti.
- (6) Horizontalna financijska pravila koja su Europski parlament i Vijeće donijeli na temelju članka 322. Ugovora o funkcioniranju Europske unije primjenjuju se na ovu Uredbu. Ta su pravila utvrđena u Financijskoj uredbi i njima se prije svega određuje postupak za utvrđivanje i izvršenje proračuna putem bespovratnih sredstava, javne nabave, nagrada, neizravne provedbe te predviđaju provjere odgovornosti financijskih aktera. Pravila donesena na temelju članka 322. UFEU-a također se odnose na zaštitu proračuna Unije u slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama, s obzirom na to da je poštovanje vladavine prava temeljni preduvjet dobrog financijskog upravljanja i djelotvornog financiranja EU-a.
- (7) Instrument bi trebao osigurati potporu u obliku bespovratnih sredstava Unije u kombinaciji sa zajmovima koje daje partner u financiranju. Financijska omotnica komponente bespovratnih sredstava, koju provodi Komisija u okviru izravnog upravljanja, trebala bi imati oblik financiranja koje nije povezano s troškovima, u

---

¹¹ COM(2020) 22 final.

skladu s člankom 125. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća („Financijska uredba”)¹². Taj bi oblik financiranja trebao potaknuti nositelje projekata da sudjeluju i pridonose postizanju ciljeva Instrumenta na učinkovit način u odnosu na veličinu zajma. Komponentu zajma trebala bi osigurati Europska investicijska banka („EIB”). Instrument se može proširiti i na druge partnere u financiranju koji bi osiguravali komponentu zajma, ako dodatna sredstva za komponentu bespovratnih sredstava postanu dostupna ili ako je to potrebno za ispravnu provedbu.

- (8) Očekuje se da će se [250 000 000] EUR komponente bespovratnih sredstava Instrumenta financirati iz proračuna Unije u skladu s [novim prijedlogom VFO-a], što bi za Europski parlament i Vijeće tijekom godišnjeg proračunskog postupka trebalo predstavljati glavni referentni iznos u smislu točke 17. Međuinstitucionalnog sporazuma od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju¹³.
- (9) Iznos od 275 000 000 EUR komponente bespovratnih sredstava Instrumenta treba se financirati vraćanjima iz financijskih instrumenata uspostavljenih u okviru programa navedenih u Prilogu I. ovoj Uredbi. Ti prihodi proizlaze iz završenih programa neovisnih o Instrumentu te bi ih se trebalo smatrati vanjskim namjenskim приходima odstupajući od članka 21. stavka 3. točke (f) Financijske uredbe na temelju članka 322. stavka 1. UFEU-a.
- (10) Iznos od 1 000 000 000 EUR komponente bespovratnih sredstava Instrumenta trebalo bi se financirati predvidljivim viškom rezervacija za jamstvo EU-a uspostavljeno Uredbom (EU) 2015/1017 Europskog parlamenta i Vijeća kojom se uspostavlja i Europski fond za strateška ulaganja („Uredba o EFSU-u”)¹⁴. Stoga bi trebalo odstupiti od članka 213. stavka 4. točke (a) Financijske uredbe kojom se predviđa obveza da se svaki višak rezervacija namijenjen proračunskom jamstvu vraća u proračun kako bi se taj višak dodijelio Instrumentu. Te namjenske prihode trebalo bi smatrati vanjskim namjenskim приходima odstupajući od članka 21. stavka 3. točke (f) Financijske uredbe na temelju članka 322. stavka 1. UFEU-a.
- (11) U skladu s člankom 12. stavkom 4. točkom (c) Financijske uredbe odobrena sredstva koja odgovaraju vanjskim namjenskim приходima trebala bi se automatski prenijeti u sljedeći program ili djelovanje. Tom se odredbom omogućuje usklađivanje višegodišnjeg rasporeda namjenskih prihoda s dinamikom provedbe projekata koji se financiraju iz Instrumenta.
- (12) Trebalo bi predvidjeti i sredstva za savjetodavnu potporu kako bi se promicali priprema, razvoj i provedba projekata.
- (13) Kako bi se svim državama članicama osigurala mogućnost korištenja komponente bespovratnih sredstava, trebalo bi uspostaviti mehanizam za utvrđivanje namjenskih

---

¹² Uredba (EU, Euratom) 2018/1046.

¹³ SL C 373, 20.12.2013., str. 1.

[https://eur-lex.europa.eu/legal-](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_2013.373.01.0001.01.HRV&toc=OJ:C:2013:373:TOC)

[content/HR/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_2013.373.01.0001.01.HRV&toc=OJ:C:2013:373:TOC](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_2013.373.01.0001.01.HRV&toc=OJ:C:2013:373:TOC)

¹⁴ Uredba (EU) 2015/1017 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. lipnja 2015. o Europskom fondu za strateška ulaganja, Europskom savjetodavnom centru za ulaganja i Europskom portalu projekata ulaganja i o izmjeni uredaba (EU) br. 1291/2013 i (EU) br. 1316/2013 – Europski fond za strateška ulaganja (SL L 169, 1.7.2015., str. 1.).

nacionalnih udjela koji će se poštovati tijekom prve faze, na temelju ključa raspodjele predloženoga u Uredbi o Fondu za pravednu tranziciju. Međutim, kako bi se taj cilj uskladio s potrebom da se optimizira gospodarski učinak Instrumenta i njegova provedba, te bi nacionalne dodjele trebalo predvidjeti samo do 31. prosinca 2024. Nakon toga, preostala sredstva dostupna za komponentu bespovratnih sredstava trebala bi se dodjeljivati bez unaprijed utvrđenih nacionalnih udjela i na natjecateljskoj osnovi na razini Unije, ujedno osiguravajući predvidljivost za ulaganja te slijedeći pristup utemeljen na potrebama i regionalnoj konvergenciji.

- (14) Posebni uvjeti prihvatljivosti i kriteriji za dodjelu trebali bi se utvrditi u programu rada i pozivu na podnošenje prijedloga. U tim uvjetima prihvatljivosti i kriterijima za dodjelu trebala bi se uzeti u obzir relevantnost projekta u kontekstu razvojnih potreba opisanih u teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju, opći cilj promicanja regionalne i teritorijalne konvergencije te važnost komponente bespovratnih sredstava za održivost projekta. Potpora Unije uspostavljena ovom Uredbom stoga bi se trebala staviti na raspolaganje samo državama članicama koje su donijele barem jedan teritorijalni plan za pravednu tranziciju. U programu rada i pozivima na podnošenje prijedloga uzet će se u obzir i teritorijalni planovi za pravednu tranziciju koje podnesu države članice kako bi se osigurala usklađenost i dosljednost različitih stupova mehanizma.
- (15) Potpora u okviru ovog instrumenta trebala bi se pružati samo projektima koji ne ostvaruju dovoljan priljev vlastitih prihoda koji bi im omogućili da budu financijski održivi i da se financiraju isključivo zajmovima odobrenima po tržišnim uvjetima. Vlastiti prihodi trebali bi odgovarati prihodima, izuzevši proračunske prijenose, koji su izravno ostvareni aktivnostima koje se provode u okviru projekta, kao što su prodaja, naknade ili cestarine te dodatne uštede nastale unaprjeđenjem postojeće imovine.
- (16) Budući da bi komponenta bespovratnih sredstava trebala odražavati razlike u razvojnim potrebama regija u svim državama članicama, takva bi potpora trebala biti prilagođena. Uzimajući u obzir da subjekti javnog sektora u slabije razvijenim regijama, kako su definirane u članku 102. stavku 2. Uredbe [nova Uredba o zajedničkim odredbama], općenito imaju manji kapacitet za javna ulaganja, stope bespovratnih sredstava koje se primjenjuju na zajmove koji se odobravaju takvim subjektima trebale bi biti relativno više.
- (17) Kako bi se osigurala djelotvorna provedba Instrumenta, može biti potrebno pružiti savjetodavnu potporu za pripremu, razvoj i provedbu projekata. Ta bi se potpora trebala pružati putem savjetodavnog centra InvestEU.
- (18) Kako bi se ubrzala provedba i osiguralo da se sredstva koriste pravodobno, ovom bi Uredbom trebalo utvrditi posebne zaštitne mjere koje treba uključiti u sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava. S obzirom na taj cilj Komisija bi, u skladu s načelom proporcionalnosti, trebala moći smanjiti ili ukinuti svaku potporu Unije u slučaju ozbiljnog nedostatka napretka u provedbi projekta. Financijskom uredbom utvrđuju se pravila o izvršenju proračuna Unije. Kako bi se osigurala dosljednost u provedbi programâ financiranja Unije, Financijska uredba trebala bi se primjenjivati na komponentu bespovratnih sredstava i na sredstva za savjetodavnu potporu koja se pruža u okviru ovog Instrumenta.
- (19) U skladu s Financijskom uredbom, Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, uredbama Vijeća (Euratom, EZ) br. 2988/95 i br. 2185/96 te Uredbom Vijeća (EU) 2017/1939, financijski interesi Unije trebaju se štiti razmjernim mjerama, među ostalim i sprečavanjem, otkrivanjem, ispravljanjem i

istragom nepravilnosti, uključujući prijevare, povratom izgubljenih, pogrešno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, izricanjem administrativnih kazni. Posebno, u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 2185/96 i Uredbom (Euratom, EZ) br. 883/2013 Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) može provoditi istrage, uključujući provjere i inspekcije na licu mjesta, kako bi se ustanovilo je li došlo do prijave, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti kojom se šteti financijskim interesima Unije. U skladu s Uredbom (EU) 2017/1939 Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) može provoditi istrage i kazneni progon kaznenih djela protiv financijskih interesa Unije, kako je predviđeno u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća. U skladu s Financijskom uredbom svaka osoba ili subjekt koji prima sredstva Unije dužan je u potpunosti surađivati u zaštiti financijskih interesa Unije, dodijeliti Komisiji, OLAF-u i EPPO-u potrebna prava i potrebni pristup u pogledu onih država članica koje sudjeluju u pojačanoj suradnji na temelju Uredbe (EU) 2017/1939, kao i Europskom revizorskom sudu, te osigurati da svaka treća strana koja je uključena u izvršenje sredstava Unije dodijeli jednakovrijedna prava.

- (20) Kako bi se dopunili i izmijenili određeni elementi ove Uredbe koji nisu ključni, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a u vezi s delegiranjem određenih provedbenih zadaća izvršnim agencijama te izmjenom elemenata sadržanih u Prilogu II. ovoj Uredbi u pogledu ključnih pokazatelja uspješnosti. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada može provoditi odgovarajuća savjetovanja, među ostalim ona na stručnoj razini, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (21) Kako bi se utvrdio odgovarajući financijski okvir za komponentu bespovratnih sredstava Instrumenta do 31. prosinca 2024., Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za utvrđivanje raspoloživih sredstava koja se dodjeljuju na nacionalnoj razini, a izražena su kao udio u ukupnoj financijskoj omotnici Instrumenta za svaku državu članicu u skladu s metodologijom utvrđenom u Prilogu I. Uredbe [Uredba o FPT-u]. Provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti bez postupaka komitologije s obzirom na to da udjeli proizlaze izravno iz primjene unaprijed definirane metodologije izračuna.
- (22) Cilj ove Uredbe, prije svega iskorištavanje javnih ulaganja na područjima koja su najviše pogođena tranzicijom prema klimatskoj neutralnosti radi ispunjavanja odgovarajućih razvojnih potreba, države članice ne mogu same dostatno ostvariti. Jedan je od glavnih razloga u tom pogledu činjenica da bez potpore EU-a u obliku bespovratnih sredstava i dosljednog okvira provedbe u okviru izravnog upravljanja javni subjekti imaju poteškoće pri podupiranju ulaganja koja ne ostvaruju dovoljan priljev vlastitih prihoda, a inače bi mogla donositi korist za područja najteže pogođena klimatskom tranzicijom. S obzirom na to da se ti ciljevi mogu bolje ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UFEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet i područje primjene

Ovom Uredbom uspostavlja se instrument za kreditiranje u javnom sektoru („Instrument”) za potporu subjektima javnog sektora kombiniranjem bespovratnih sredstava iz proračuna Unije sa zajmovima koje odobravaju partneri u financiranju te se utvrđuju ciljevi Instrumenta. Utvrđuju se pravila za komponentu bespovratnih sredstava potpore Unije koja se pruža u okviru Instrumenta, a ta pravila osobito obuhvaćaju proračun za razdoblje 2021.–2027., oblike potpore Unije i odredbe o prihvatljivosti.

U okviru Instrumenta pruža se potpora područjima u Uniji suočenima s ozbiljnim socijalnim, okolišnim i gospodarskim izazovima koji proizlaze iz postupka tranzicije prema klimatski neutralnom gospodarstvu Unije do 2050.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe, primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „administrativni sporazum” znači pravni instrument kojim se uspostavlja okvir za suradnju Komisije i partnera u financiranju i u kojem se utvrđuju zadaće i odgovornosti obje stranke u provedbi Instrumenta u skladu s odredbama ove Uredbe;
2. „korisnik” znači pravni subjekt javnog sektora s poslovnim nastanom u državi članici kao javnopravno tijelo, ili kao tijelo uređeno privatnim pravom kojemu je povjereno pružanje javnih usluga, s kojim je u okviru Instrumenta potpisan sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava;
3. „partneri u financiranju” znači EIB, druge međunarodne financijske institucije, nacionalne razvojne banke i financijske institucije s kojima Komisija potpisuje administrativni sporazum o suradnji u okviru Instrumenta;
4. „projekt” znači svako djelovanje koje je Komisija utvrdila kao prihvatljivo, financijski i tehnički neovisno, koje ima unaprijed definiran cilj i utvrđeno razdoblje tijekom kojeg se mora provoditi i dovršiti;
5. „teritorijalni plan za pravednu tranziciju” znači plan utvrđen u skladu s člankom 7. Uredbe [Uredba o FPT-u] koji je odobrila Komisija;
6. „program zajmova” znači zajam koji su korisniku odobrili partneri u financiranju čiji je cilj financiranje skupa projekata koji se prethodno mogu utvrditi u okviru Instrumenta.

Članak 3.

Ciljevi

1. Opći je cilj Instrumenta ublažiti ozbiljne socijalno-ekonomske izazove koji proizlaze iz postupka tranzicije prema klimatski neutralnom gospodarstvu i tako pomoći područjima Unije utvrđenima u teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju koje su pripremile države članice u skladu s člankom 7. Uredbe [Uredba o FPT-u].

2. Posebni je cilj Instrumenta povećanje ulaganja javnog sektora, kojima se rješavaju razvojne potrebe regija utvrđenih u teritorijalnim planovima za pravednu tranziciju, tako što će se olakšati financiranje projekata koji ne ostvaruju dovoljan priljev vlastitih prihoda i koji se ne bi mogli financirati bez elementa bespovratnih sredstava iz proračuna Unije.
3. U nastojanju da se ostvari posebni cilj iz stavka 2., ova Uredba također ima za cilj pružanje savjetodavne potpore za pripremu, razvoj i provedbu prihvatljivih projekata ako je to potrebno. Ta savjetodavna potpora pruža se u skladu s pravilima i metodama provedbe savjetodavnog centra InvestEU uspostavljenog člankom [20.] Uredbe [Uredba o fondu InvestEU].

Članak 4. *Proračun*

1. Ne dovodeći u pitanje dodatna sredstva dodijeljena u proračunu Unije za razdoblje 2021.–2027., komponenta bespovratnih sredstava potpore koja se pruža u okviru ovog Instrumenta financira se:
  - (a) sredstvima iz proračuna Unije u iznosu od 250 000 000 EUR u tekućim cijenama, i
  - (b) namjenskim приходima iz stavka 2. do najvišeg iznosa od 1 275 000 000 EUR u tekućim cijenama.
2. Sredstva iz stavka 1. točke (b) osiguravaju se vraćanjima iz financijskih instrumenata uspostavljenih u okviru programa navedenih u Prilogu I. ovoj Uredbi do najvišeg iznosa od 275 000 000 EUR i iz viška rezervacija za jamstvo EU-a uspostavljeno Uredbom o EFSU-u do najvišeg iznosa od 1 000 000 000 EUR.
3. Sredstva iz stavka 1. mogu se dopuniti financijskim doprinosima država članica, trećih zemalja i tijela koja nisu tijela Unije. Ta sredstva čine vanjske namjenske prihode u smislu članka 21. stavka 5. Financijske uredbe.
4. Odstupajući od članka 21. stavka 3. točke (f) Financijske uredbe, sredstva koja proizlaze iz vraćanja iz stavka 1. točke (b) čine vanjske namjenske prihode u smislu članka 21. stavka 5. Financijske uredbe. Odstupajući od članka 213. stavka 4. točke (a) Financijske uredbe, sredstva koja proizlaze iz viška rezervacija EFSU-a iz stavka 1. točke (b) čine vanjske namjenske prihode u smislu članka 21. stavka 5. Financijske uredbe.
5. Iznos do 2 % sredstava iz stavka 1. može se upotrijebiti za tehničku i administrativnu pomoć za provedbu Instrumenta, kao što su aktivnosti pripreme, praćenja, kontrole, revizije i evaluacije, uključujući korporativne informacijske i tehnološke sustave te za administrativne rashode i naknade partnera u financiranju.
6. Sredstva do najvišeg iznosa od 25 000 000 EUR uključena u sredstva iz stavka 1. osiguravaju se za aktivnosti utvrđene u članku 3. stavku 3.
7. Proračunske obveze za djelovanja koje traju dulje od jedne financijske godine mogu se rasporediti tijekom nekoliko godina na godišnje obroke.

POGLAVLJE II. POTPORA UNIJE

Članak 5.

Oblici potpore Unije i metode provedbe

1. Potpora Unije koja se pruža u okviru Instrumenta pruža se u obliku bespovratnih sredstava u skladu s glavom VIII. Financijske uredbe.
2. Potpora Unije koja se pruža u okviru Instrumenta provodi se izravnim upravljanjem u skladu s Financijskom uredbom.
3. Komisija može delegirati ovlasti za provedbu zadaća potpore Unije koja se pruža u okviru Instrumenta izvršnim agencijama u skladu s člankom 69. Financijske uredbe radi optimalnog upravljanja i učinkovitosti Instrumenta.

Članak 6.

Raspoloživost sredstava

1. Sredstva iz članka 4. stavka 1., nakon odbitka sredstava za tehničke i administrativne rashode iz članka 4. stavka 5., upotrebljavaju se za financiranje projekata u skladu sa stavcima 2. i 3.
2. Za bespovratna sredstva dodijeljena na temelju poziva na podnošenje prijedloga objavljenih najkasnije 31. prosinca 2024. potpora Unije dodijeljena prihvatljivim projektima u državi članici ne smije premašiti nacionalne udjele navedene u odluci koju Komisija donosi u skladu sa stavkom 4.
3. Za bespovratna sredstva dodijeljena na temelju poziva na podnošenje prijedloga objavljenih od 1. siječnja 2025. potpora Unije prihvatljivim projektima više se ne temelji na unaprijed utvrđenim nacionalnim udjelima, već se dodjeljuje na natjecateljskoj osnovi na razini Unije sve dok se ne iscrpe preostala sredstva. Pri dodjeli takvih bespovratnih sredstava uzima se u obzir potreba za osiguranjem predvidljivosti ulaganja i promicanjem regionalne konvergencije.
4. Komisija donosi odluku putem provedbenog akta kojim se utvrđuju odgovarajući udjeli za svaku državu članicu primjenom metodologije utvrđene u Prilogu I. Uredbi [Uredba o FPT-u] u obliku postotaka ukupnih raspoloživih sredstava.

Članak 7.

Administrativni sporazumi s partnerima u financiranju

Komisija i partner u financiranju potpisuju administrativni sporazum prije provedbe Instrumenta s tim financijskim partnerom. Sporazumom se utvrđuju prava i obveze svake stranke u sporazumu, uključujući u pogledu mehanizama revizije i komunikacije.

POGLAVLJE III. PRIHVATLJIVOST

Članak 8.

Prihvatljivi projekti

Za potporu Unije u okviru Instrumenta prihvatljivi su samo projekti koji pridonose ciljevima iz članka 3. i ispunjavaju sve uvjete navedene u nastavku:

- (a) u okviru projekata ostvaruje se mjerljiv učinak u ublažavanju ozbiljnih socijalnih, gospodarskih ili okolišnih izazova koji proizlaze iz postupka tranzicije prema klimatski neutralnom gospodarstvu te koristi za područja utvrđena u teritorijalnom planu za pravednu tranziciju, čak i ako se ne provode na tim područjima;
- (b) projektima se ne dodjeljuje potpora u okviru bilo kojeg drugog programa Unije;
- (c) za projekte je odobren zajam partnera u financiranju u okviru Instrumenta; i
- (d) projekti ne ostvaruju dovoljan priljev vlastitih prihoda koji bi im omogućili financiranje bez potpore Unije.

Članak 9.

Prihvatljive osobe i subjekti

Neovisno o kriterijima iz članka 197. Financijske uredbe, samo pravni subjekti javnog sektora s poslovnim nastanom u državi članici kao javnopravno tijelo ili kao tijelo uređeno privatnim pravom kojemu je povjereno pružanje javnih usluga, mogu se prijaviti kao potencijalni korisnici u skladu s ovom Uredbom.

POGLAVLJE IV. BESPOVRATNA SREDSTVA

Članak 10.

Bespovratna sredstva

1. Bespovratna sredstva imaju oblik financiranja koje nije povezano s troškovima u skladu s člankom 125. stavkom 1. točkom (a) Financijske uredbe.
2. Iznos bespovratnih sredstava ne smije biti veći od 15 % iznosa zajma koji je osigurao partner u financiranju u okviru Instrumenta. Za projekte koji se provode na područjima u regijama razine NUTS 2 čiji je BDP po stanovniku manji od 75 % prosječnog BDP-a država EU-27, kako je navedeno u članku [102. stavku 2.] Uredbe [nova Uredba o zajedničkim odredbama], iznos bespovratnih sredstava ne smije biti veći od 20 % iznosa zajma koji je osigurao partner u financiranju.
3. Plaćanja dodijeljenih bespovratnih sredstava mogu se podijeliti na nekoliko obroka povezanih s napretkom u provedbi kako je utvrđeno u sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava.

Članak 11.

Smanjenje ili prekid dodjele bespovratnih sredstava

1. Osim zbog razloga navedenih u članku 131. stavku 4. Financijske uredbe i nakon savjetovanja s partnerom u financiranju iznos bespovratnih sredstava može se smanjiti ili se sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava može raskinuti ako u roku od dvije godine od datuma potpisivanja sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava nije potpisan ekonomski najznačajniji ugovor o nabavi robe, radova ili usluga, u slučajevima kada je sklapanje takvog ugovora predviđeno na temelju sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava.
2. Kad se potpora Unije kombinira s programima zajmova, ali nisu predviđeni ugovori o nabavi robe, radova ili usluga, ne primjenjuje se stavak 1.

U tim slučajevima i nakon savjetovanja s partnerom u financiranju iznos bespovratnih sredstava može se smanjiti ili se sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava može raskinuti te izvršiti povrat svih povezanih iznosa, u skladu s uvjetima utvrđenima u sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava.

POGLAVLJE V. USLUGE SAVJETODAVNE POTPORE

Članak 12.

Usluge savjetodavne potpore

1. Savjetodavna potpora na temelju ove Uredbe provodi se u okviru neizravnog upravljanja, u skladu s pravilima i metodama provedbe savjetodavnog centra InvestEU uspostavljenog člankom [20.] Uredbe [Uredba o fondu InvestEU].
2. Aktivnosti potrebne kao podrška pripremi, razvoju i provedbi projekata prihvatljive su za savjetodavnu potporu.

POGLAVLJE VI. PROGRAMIRANJE, PRAĆENJE, EVALUACIJA, KONTROLA

Članak 13.

Programi rada

Instrument se provodi programima rada utvrđenima u skladu s člankom 110. Financijske uredbe. U programima rada utvrđuju se nacionalni udjeli sredstava, uključujući sva dodatna sredstva, za svaku državu članicu u skladu s člankom 4. stavkom 1. i člankom 6. stavkom 2. ove Uredbe.

Članak 14.

Praćenje i izvješćivanje

1. Ključni pokazatelji uspješnosti za praćenje provedbe i napretka Instrumenta u ostvarivanju ciljeva iz članka 3. utvrđeni su u Prilogu II.
2. Sustavom za izvješćivanje o uspješnosti osigurava se da se podaci o pokazateljima iz stavka 1. prikupljaju djelotvorno, učinkovito i pravodobno. Korisnici u suradnji s partnerima u financiranju dostavljaju Komisiji podatke o tim pokazateljima.
3. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 17. za izmjenu Priloga II. prilagođavanjem pokazatelja iz stavka 1.

Članak 15.

Evaluacija

1. Evaluacije provedbe Instrumenta i njegova kapaciteta za ostvarivanje ciljeva iz članka 3. provode se pravodobno kako bi se njihovi rezultati uzeli u obzir tijekom postupka odlučivanja.
2. Privremena evaluacija Instrumenta mora se provesti do 30. lipnja 2025., kad se očekuje da će biti dostupno dovoljno informacija o njegovoj provedbi. Evaluacija posebno pokazuje kako potpora Unije koja se pruža u okviru Instrumenta pridonosi ispunjavanju potreba područja u kojima se provode teritorijalni planovi za pravednu tranziciju.

3. Na kraju provedbenog razdoblja i najkasnije 31. prosinca 2031. izrađuje se završno izvješće o evaluaciji rezultata i dugoročnog učinka Instrumenta.

Članak 16.

Revizije

1. Revizije uporabe potpore Unije koja se pruža u okviru Instrumenta i koju provode osobe ili subjekti, među ostalima i oni koje nisu ovlastili institucije ili tijela Unije, osnova su za opće jamstvo u skladu s člankom 127. Financijske uredbe.
2. Partneri u financiranju dostavljaju Komisiji i svim imenovanim revizorima sve dostupne dokumente koji su potrebni kako bi ta tijela mogla ispuniti svoje obveze.

Članak 17.

Izvršavanje delegiranih ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 14. dodjeljuje se Komisiji s trajanjem do 31. prosinca 2028.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 14. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

POGLAVLJE VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 18.

Informiranje, priopćavanje i promidžba

1. Korisnici i partneri u financiranju osiguravaju vidljivost potpore Unije koja se pruža u okviru Instrumenta, posebno pri promicanju projekata i njihovih rezultata, pružajući ciljane informacije različitoj publici, uključujući medije i javnost.
2. Komisija provodi aktivnosti obavješćivanja i priopćavanja u pogledu Instrumenta, financiranih projekata i njihovih rezultata. Financijski izvori dodijeljeni Instrumentu također pridonose institucijskom priopćavanju političkih prioriteta Unije ako se odnose na ciljeve navedene u članku 3.

Članak 19.

Prijelazne odredbe

Prema potrebi, odobrena sredstva mogu se unijeti u proračun nakon 2027. za plaćanje obrokâ komponente bespovratnih sredstava potpore Unije, koja je dodijeljena u skladu s člankom 6.

stavkom 2. kako bi se omogućilo upravljanje djelovanjima koja nisu dovršena do 31. prosinca 2027.

*Članak 20.
Stupanje na snagu*

Ova Uredba stupa na snagu [...] [dvadesetog] dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

*Za Europski parlament
Predsjednik*

*Za Vijeće
Predsjednik*

ZAKONODAVNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o instrumentu za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju

1.2. Odgovarajuća područja politike (*klaster programa*)

Djelovanje u području okoliša i klime u očekivanju odobrenja prijedlogâ VFO-a

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

novo djelovanje

novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja¹⁵

produženje postojećeg djelovanja

spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.4. Osnova prijedloga/inicijative

1.4.1. *Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative*

Druga polovica 2020. – donošenje Uredbe

Počevši od 2020. – priprema teritorijalnih planova za pravednu tranziciju u državama članicama

Prva polovina 2021. – potpisivanje administrativnog sporazuma s Europskom investicijskom bankom

Prva polovina 2021. – donošenje višegodišnjeg programa rada kao provedbenog akta

Druga polovina 2021. – objavljivanje prvih poziva na podnošenje prijedloga za projekte

1.4.2. *Dodana vrijednost angažmana Unije (može proizlaziti iz raznih čimbenika, npr. bolje koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost angažmana Unije” vrijednost je intervencije Unije koja je dodana vrijednosti koju bi države članice inače ostvarile svojim zasebnim djelovanjima.*

Djelovanje EU-a povezano s instrumentom za kreditiranje u javnom sektoru („Instrument”) opravdano je ciljevima utvrđenima u članku 174. UFEU-a u kojem se navodi da se posebna pozornost poklanja područjima zahvaćenima industrijskom tranzicijom i regijama koje su izložene ozbiljnim i trajnim poteškoćama.

Tranzicija prema klimatski neutralnom gospodarstvu izazov je za sve države članice. Bit će posebno zahtjevna za one države članice koje se u velikoj mjeri oslanjaju na fosilna goriva ili industrije s visokim emisijama ugljika koje će se postupno ukinuti ili će na njih snažno utjecati tranzicija te kojima nedostaje financijskih sredstava za

¹⁵ Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

prilagodbu radi postizanja klimatske neutralnosti. Instrumentom se pridonosi prevladavanju izazova povezanih s tranzicijom na najpogođenijim područjima podupiranjem ulaganja u javni sektor uz povlaštene uvjete financiranja.

1.4.3. *Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava*

NIJE PRIMJENJIVO

1.4.4. *Usklađenost i moguća sinergija s ostalim odgovarajućim instrumentima*

Instrument će se provoditi u sinergiji i komplementarno s drugim stupovima mehanizma za pravednu tranziciju, kao što su Fond za pravednu tranziciju (1. stup) i program za pravednu tranziciju u okviru programa InvestEU (2. stup).

Opseg potpore Fonda za pravednu tranziciju ograničen je na ulaganja kojima se ublažavaju socijalni i gospodarski troškovi klimatske tranzicije za utvrđena područja. Fond je usmjeren na gospodarsku diversifikaciju tih područja i prekvalifikaciju radnika, pomoć pri traženju posla i uključivanje na tržište rada, prvenstveno u obliku bespovratnih sredstava. Drugim i trećim stupom mehanizma za pravednu tranziciju moći će se poduprijeti širi raspon ulaganja iz sektorske i geografske perspektive kako bi se ojačala djelovanja i ciljevi Fonda za pravednu tranziciju. Stoga će biti moguća šira pokrivenost razvojnih potreba.

Potpora u okviru Instrumenta ujedno će biti dopuna financijskim proizvodima koji se nude putem posebnog programa za pravednu tranziciju u okviru programa InvestEU. Tim bi se programom podupirala gospodarski održiva ulaganja, dok će Instrument biti više usmjeren na ulaganja koja se zbog nedostatnih prihoda ne bi mogla financirati bez komponente bespovratnih sredstava.

1.5. Trajanje i financijski učinak

ograničeno trajanje

- na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG
- financijski učinak od 2021. do 2027. za odobrena sredstva za preuzete obveze i od 2021. do razdoblja nakon 2027. za odobrena sredstva za plaćanje.

neograničeno trajanje

- provedba s početnim razdobljem od GGGG do GGGG,
- nakon čega slijedi redovna provedba.

1.6. Predviđeni načini upravljanja¹⁶

Izravno upravljanje koje provodi Komisija

- putem svojih službi;
- putem izvršnih agencija (vidjeti u nastavku).

Podijeljeno upravljanje s državama članicama

Neizravno upravljanje povjerenjem zadaća izvršenja proračuna:

- trećim zemljama ili tijelima koja su one odredile;
  - međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti);
  - EIB-u i Europskom investicijskom fondu;
  - tijelima iz članka 70. i 71. Financijske uredbe;
  - tijelima javnog prava;
  - tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge u mjeri u kojoj daju odgovarajuća financijska jamstva;
  - tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i koja daju odgovarajuća financijska jamstva;
  - osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.
- *Ako je označeno više načina upravljanja, pojedinosti navesti u odjeljku „Napomene”.*

Napomene

Ovisno o ishodu predstojeće analize troškova i koristi, većina proračuna mogla bi se provesti na temelju delegiranja izvršnoj agenciji, u kojem će slučaju službe Komisije izravno upravljati samo ocjenjivanjem pozivâ.

¹⁶ Informacije o načinima upravljanja i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na internetskim stranicama BudgWeb:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila nadzora i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Instrument će do 30. lipnja 2025. biti predmet preispitivanja u sredini programskog razdoblja kako bi se ocijenila njegova učinkovitost, djelotvornost, relevantnost i dosljednost te kako bi se pokazalo kako potpora Unije pridonosi ispunjavanju razvojnih potreba na područjima na kojima treba omogućiti pravednu tranziciju.

Sustavom za izvješćivanje o uspješnosti osigurat će se da se podaci za praćenje provedbe i rezultati prikupljaju djelotvorno, učinkovito i pravodobno. U tu će se svrhu uvesti razmjerne obveze izvješćivanja za korisnike komponente bespovratnih sredstava Instrumenta.

To će izvješćivanje ujedno poslužiti za planiranje isplate odobrenih sredstava u obrocima iz komponente bespovratnih sredstava, što je povezano s napretkom u provedbi, u skladu s postupcima navedenima u sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. *Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*

Instrument će se provoditi u okviru izravnog upravljanja. Može se delegirati izvršnoj agenciji, ovisno o ishodu analize troškova i koristi te povezanih odluka koje treba donijeti, kako bi se osigurao stabilan portfelj projekata.

Instrument će se provoditi kombinacijom bespovratnih sredstava dodijeljenih korisnicima koji će usto biti i zajmoprincipi u komponenti zajmova, koji mogu biti pojedinačni ili okvirni.

Strategija kontrole organizirat će se u skladu s tim te će biti usmjerena na tri ključne faze provedbe bespovratnih sredstava, u skladu s Financijskom uredbom:

- organizaciju pozivâ i odabir prijedloga koji odgovaraju ciljevima politike Instrumenta;
- operativne, nadzorne i *ex-ante* kontrole koje obuhvaćaju provedbu projekta, javnu nabavu, pretfinanciranje, privremena i završna plaćanja itd.

ex-post kontrole projekata i plaćanja.

2.2.2. *Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima radi smanjivanja tih rizika*

Utvrđeni su sljedeći rizici:

- kašnjenja u podnošenju zahtjeva, posebno u pogledu okvirnih zajmova;
- kašnjenja u provedbi projekata;
- moguće pogreške ili loše upravljanje financijskim sredstvima EU-a.

Za ublažavanje tih rizika treba primijeniti skup mjera:

- uključenost dionika, od rane faze i pripreme teritorijalnih planova za pravednu tranziciju;

- savjetodavnu potporu za pripremu projekata ako je korisnici traže;
- optimizaciju organizacije poziva na podnošenje projekata;
- odgovarajuću proračunsku fleksibilnost, posebno u pogledu obročne isplate bespovratnih sredstava;
- mogućnost raskidanja sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava i smanjenja iznosa tih sredstava u slučaju nezadovoljavajuće provedbe i napredovanja projekata.

Te će se kontrole podupirati godišnjom procjenom rizika „odozdo prema gore”, sustavnim ocjenjivanjem kontrolnog okvira, primjerenim izvješćivanjem o odstupanjima (registar iznimki i nesukladnosti) te korektivnim mjerama poduzetima s obzirom na preporuke službe za unutarnju reviziju, Europskog revizorskog suda ili tijela nadležnog za davanje razrješnice.

2.2.3. *Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)*

Troškovi i koristi kontrola

Pod pretpostavkom da će Komisija upravljati Instrumentom, trošak kontrole mogao bi biti manji od 0,5 % odobrenih sredstava za plaćanje.

Koristi kontrola jesu sljedeće:

- izbjegavanje odabira lošijih ili neodgovarajućih prijedloga;
- optimiziranje planiranja i uporabe financijskih sredstava EU-a kako bi se sačuvala dodana vrijednost EU-a;
- osiguravanje kvalitete sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava, izbjegavanje pogrešaka u utvrđivanju pravnih subjekata koji su korisnici;
- otkrivanje pogrešaka koje utječu na zakonitost i pravilnost operacija u fazi revizije.

Procijenjena stopa pogreške:

- s obzirom na to da je Instrument nov instrument, stopa pogreške ne može se točno procijeniti;
- međutim, uzimajući u obzir slične programe koji se provode u okviru izravnog upravljanja, procijenjena stopa preostale pogreške može iznositi 1–2 %.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevara.

Glavna uprava Komisije odgovorna za bespovratna sredstva u skladu s ovom Uredbom odlučna je štititi financijske interese Unije u skladu sa „Strategijom Komisije za borbu protiv prijevara: pojačano djelovanje radi zaštite proračuna EU-a”, COM(2019) 196 final od 29. travnja 2019. Mjere za borbu protiv prijevara obuhvaćaju prvenstveno preventivne mjere protiv prijevara, korupcije i svih drugih nezakonitih aktivnosti; djelotvorne provjere; povrat neopravdano isplaćenih iznosa i, ako su otkrivene nepravilnosti, djelotvorne, razmjerne i odvraćajuće kazne, u skladu s Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95, Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 i Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća.

Službe Komisije osigurat će da se njihov pristup upravljanju rizicima od prijevare upotrebljava za prepoznavanje područja visokog rizika, uzimajući u obzir sektorsku analizu troškova i koristi te OLAF-ov rad na sprečavanju prijevara i analizi rizika.

Ugovori o dodjeli bespovratnih sredstava i javnoj nabavi koje sklapa provedbena glavna uprava temeljit će se na standardnim modelima, u kojima će biti utvrđene opće primjenjive mjere za suzbijanje prijevara, uključujući ovlast za provođenje prethodno spomenutih revizija, provjera i inspekcija na licu mjesta. Komisija, njezini predstavnici i Europski revizorski sud bit će ovlašteni za provođenje revizija, na temelju dokumenata i na licu mjesta, svih korisnika bespovratnih sredstava, izvođača i podizvođača koji su primili sredstva Unije.

OLAF će biti ovlašten obavljati provjere na licu mjesta i inspekcije gospodarskih subjekata koji su izravno ili neizravno uključeni u takvo financiranje, u skladu s postupcima utvrđenima Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013, kako bi se ustanovilo postojanje prijevare, korupcije ili bilo kojih drugih nezakonitih aktivnosti koje utječu na financijske interese Europske unije u vezi sa sporazumom o dodjeli bespovratnih sredstava ili odlukom ili ugovorom koji se odnosi na financiranje od strane Unije. Ured europskog javnog tužitelja („EPPO”) može provoditi istrage i kazneni progon za prijevare i druga kaznena djela kojima se šteti financijskim interesima Unije, kako je predviđeno u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslov višegodišnjeg financijskog okvira i predložene nove proračunske linije rashoda

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
			Dif./nedif ¹⁷	zemalja EFTA-e ¹⁸	zemalja kandidatkinja ¹⁹	trećih zemalja
03. Prirodni resursi i okoliš	XX.YY.01 [Mehanizam za pravednu tranziciju – Instrument za kreditiranje u javnom sektoru]	Dif.	NE	NE	NE	NE
	XX.YY.01 [Mehanizam za pravednu tranziciju – administrativna potpora u okviru Instrumenta za kreditiranje u javnom sektoru]	Nedif.	NE	NE	NE	NE

¹⁷ Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva

¹⁸ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

¹⁹ Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni učinak na rashode

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na rashode

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	3	„Prirodni resursi i okoliš”
---	---	-----------------------------

			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	<i>Nakon 2027.</i>	UKUPNO
Odobrena sredstva za poslovanje (podijeljena prema proračunskim linijama iz točke 3.1.)	Preuzete obveze	(1)	0	0	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000		250,000
	Plaćanja	2	0	0	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000		250,000
UKUPNA odobrena sredstva za omotnicu programa	Preuzete obveze	=1+3	0	0	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000		250,000
	Plaćanja	=2+3	0	0	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	—	250,000

250 000 000 EUR financijske omotnice instrumenta za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju financirat će se u okviru gornje granice naslova 3. višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027.

Glavni dio financijske omotnice instrumenta, tj. preostalih 1 275 000 000 EUR financirat će se vanjskim namjenskim приходima koji proizlaze iz procijenjenog viška rezervacija Europskog fonda za strateška ulaganja i vraćanja iz financijskih instrumenata. Od tog iznosa do 25 000 000 EUR može se namijeniti za aktivnosti potpore iz članka 3. stavka 3. (savjetodavna potpora), a 29 700 000 EUR za administrativne rashode, uključujući troškove vanjskog osoblja.

Okvirna raščlamba rashoda (obveze i plaćanja), uključujući financiranje iz vanjskih namjenskih prihoda:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno
	9,100	9,100	600,000	502,000	201,600	101,600	101,600	1 525,000
Od toga odobrena sredstva za administrativne rashode	4,100	4,100	4,100	4,100	4,100	4,600	4,600	29,700

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7	„Administrativni rashodi”
---	----------	---------------------------

U ovaj se dio unose „administrativni proračunski podaci”, koji se najprije unose u prilog zakonodavnom financijskom izvještaju, koji se učitava u sustav DECIDE za potrebe savjetovanja među službama.

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	<i>Nakon 2027.</i>	UKUPNO
Ljudski resursi										
Ostali administrativni rashodi										
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7 višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)									

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	<i>Nakon 2027.</i>	UKUPNO
UKUPNA odobrena sredstva po NASLOVIMA višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze			50,000	50,000	50,000	50,000	50,000		250,000
	Plaćanja			50,000	50,000	50,000	50,000	50,000		250,000

3.2.2. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Godine	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
--------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

NASLOV 7 višegodišnjeg financijskog okvira								
Ljudski resursi								
Ostali administrativni rashodi								
Međubroj za NASLOV 7 višegodišnjeg financijskog okvira								

Izvan NASLOVA 7²⁰ višegodišnjeg financijskog okvira								
Ljudski resursi	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	1,600	11,200
Ostali administrativni rashodi	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500	3,000	3,000	18,500
Međubroj izvan NASLOVA 7 višegodišnjeg financijskog okvira	4,100	4,100	4,100	4,100	4,100	4,600	4,600	29,700

UKUPNO	4,100	4,100	4,100	4,100	4,100	4,600	4,600	29,700
---------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------------	---------------

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, bilo kojim dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

²⁰ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

3.2.2.1. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena

Godine	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
•Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)							
Sjedište i predstavništva Komisije							
Delegacije							
Istraživanje							
• Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena: EPRV) – UO, LO, UNS, UsO i MSD ²¹							
Naslov 7							
Financirano iz NASLOVA 7 višegodišnjeg financijskog okvira	– u sjedištima						
	– u delegacijama						
Financirano iz omotnice programa ²²	– u sjedištima						
	– u delegacijama						
Istraživanje							
Ostalo (namjenski prihodi)	20	20	20	20	20	20	20
UKUPNO							

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja. Dodatno osoblje bit će samo vanjsko osoblje koje će se financirati isključivo iz namjenskih prihoda.

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje (postojeće osoblje)	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada politika i strategija • Koordinacija i veza sa svim dionicima (državama članicama, trećim zemljama, drugim glavnim upravama i institucijama EU-a, tematskim i regionalnim forumima itd.) • Izrada godišnjeg programa rada, postupak odabira • Izrada godišnjih poziva na podnošenje prijedloga, evaluacija
Vanjsko osoblje	<ul style="list-style-type: none"> • Potpora postupku odabira • Potpora upravljanju godišnjim pozivima na podnošenje prijedloga i odabirom projekata za financijsku potporu EU-a • Potpora financijskom upravljanju i upravljanju projektima • Potpora organizaciji evaluacije

²¹ UO = ugovorno osoblje; LO = lokalno osoblje; UNS = upućeni nacionalni stručnjaci; UsO = ustupljeno osoblje; MSD = mladi stručnjaci u delegacijama.

²² U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA”).

3.2.3. Doprinos trećih strana

U prijedlogu/inicijativi:

- ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju bespovratnih sredstava
- predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Godine	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Navesti tijelo koje sudjeluje u financiranju								
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva								

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

- Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.
- Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:
  - na vlastita sredstva
  - na ostale prihode

navesti ako su prihodi dodijeljeni proračunskim linijama rashoda X

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Proračunska prihoda:	linija	Učinak prijedloga/inicijative ²³						
		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.

Za namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

XX.YY.01 [Mehanizam za pravednu tranziciju – Instrument za kreditiranje u javnom sektoru]

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije)

[...]

²³ Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi umanjeni za 20 % na ime troškova naplate.